

АНАЛІЗ ТА ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ РОЗВИТКОМ БАНКУ

Анотація. В статті проведено теоретичне дослідження щодо визначення сутності поняття «управління фінансовим розвитком банку». Аналіз проведений на основі ґрунтового розгляду та порівняння філософських та економічних розумінь складових цього поняття.

Ключові слова: розвиток банку, ефективність розвитку банку, управління банком, фінансовий розвиток банку, управління фінансовим розвитком банку.

Вступ. Сучасний розвиток економіки України, а також сучасний стан банківської системи України характеризується суттєвою зміною результатів функціонування банків. За таких умов банкам край необхідно ефективно вирішувати задачі, що направлені на забезпечення їх майбутнього функціонування.

Оперативне та адекватне реагування як на внутрішні, так і на зовнішні чинники, що впливають на фінансову діяльність банку та на розвиток банку в цілому – є комплексною задачею, яка може бути вирішена завдяки гнучких підходів до управління фінансовим розвитком банків. Формування таких підходів до процесу управління, обробка відповідних теоретичних, методологічних та прикладних питань, що розкривають усі аспекти управління фінансовим розвитком банку як в умовах стабільної економічної ситуації, так і навпаки в умовах нестабільності – є важливою і актуальною економічною проблемою сьогодення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню питань розробки теорії та практики управління фінансовими ресурсами банку та банком в цілому, питань стратегічного управління банківською діяльністю приділили багато уваги та зробили значний внесок вітчизняні та закордонні науковці: О.А. Кириченко, А.Л. Гапоненко, А.В. Головач, Л.Д. Забродська, В.А. Забродський, М.О. Кизим, Л.О. Примостка, О.В. Раєвнева, Г.І. Філіна та інші.

Однак, незважаючи на численні роботи, присвячені стратегічному управлінню банку, відсутні комплексні дослідження теоретико-методологічних основ і прикладних практичних аспектів процесу управління фінансовим розвитком банку. Взагалі не описана таке поняття як «управління фінансовим розвитком банку». Науковці більшу увагу приділяють фінансовому менеджменту як складової банківського менеджменту – науки, про надійні та ефективні системи управління сукупністю фінансових, економічних, організаційних і соціальних сфер банківської діяльності.

Метою статті є проаналізувати такі поняття як розвиток, управління, управління розвитком банку, фінансовий розвиток банку та на основі цього аналізу розкрити сутність узагальнюючого поняття «управління фінансовим розвитком банку».

Викладення основного матеріалу. Аналізуючи наукові джерела, можна зробити висновок, що управління фінансовим розвитком банку є складовою стратегічного управління банком. На цей факт вказує досить ґрунтовний розподіл цілей стратегічного менеджменту на фінансові та стратегічні (табл.1).

Для забезпечення майбутнього ефективного функціонування будь-якого суб'єкта господарювання, в тому числі і банку, необхідно приділяти увагу його фінансовому розвитку та оптимальному використанню і розподілу фінансових ресурсів у

Цілі стратегічного менеджменту [1]

Фінансові цілі	Стратегічні цілі
Більш швидке зростання доходів	Збільшення частки ринку
Більш швидке зростання грошових надходжень	Більш високе і надійне положення в галузі
Більш високі дивіденди	Підвищення якості продукції
Більш широкі межі одержання прибутку	Зниження витрат виробництва порівняно з основними конкурентами
Збільшення прибутку на вкладений капітал	Розширення і поліпшення номенклатури продукції
Підвищення надійності облігацій і ставок за кредитами	Підвищення репутації компанії серед клієнтів
Збільшення джерел коштів	Поліпшення обслуговування клієнтів
Підвищення ціни акцій	Визнання компанії лідером у галузі технологій та/або інновацій
Визнання міцного фінансового положення фірми	Підвищення конкурентоздатності на міжнародних ринках
Більш диверсифікована база для одержання прибутку	Збільшення можливостей зростання
Стабільний прибуток у періоди економічних спадів	Повне задоволення запитів клієнтів

перспективі. Якість функціонування банку має відображення у фінансових показниках, що складають основу для формування фінансових цілей.

Вищезазначений факт відсутності у науковій літературі визначення «управління фінансовим розвитком банку» як економічної категорії, спонукає провести ґрунтовне дослідження щодо розкриття та аналізу його сутності.

В літературних джерелах зустрічаються деякі спроби щодо вирішення цього питання, однак у більшості випадків йдеться про стратегічне управління розвитком, управління розвитком, стратегічне управління фінансовим розвитком, при чому в якості досліджуваного об'єкту у більшості випадків обирається підприємство.

В роботі [5] йдеться про «діагностування стратегічних можливостей фінансового розвитку підприємства», яке пропонується визначати як самостійну частину загального процесу розробки його фінансової стратегії, змістом якого є дослідження впливу факторів фінансового середовища функціонування підприємства на потенціал розвитку його фінансової діяльності, що забезпечує процеси формування наступних стратегічних фінансових рішень.

В роботі [4] у контексті визначення сутності поняття «стратегічне управління фінансовим розвитком» пропонується враховувати таке:

– стратегія має виступати інструментом вирішення певних проблем, пов'язаних із взаємодією зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства, що обґрунтовує його позицію у ринковому просторі;

– управління представляє собою цілеспрямоване втручання в хід певного процесу, яке повинне ґрунтуватися на розробці дій щодо переходу об'єкту на новий більш якісний рівень;

– фінанси необхідно розглядати як самостійну специфічну сферу економічних відносин, що стосується фондів грошових коштів на підприємстві;

– розвиток доцільно розглядати з позиції вирішення певних протиріч для переходу об'єкту в необхідний цільовий стан.

Далі на основі поєднання понять «стратегічне управління» та «фінансовий розвиток» автор [4] формує поняття «стратегічного управління фінансовим розвитком» як процес організації та реалізації цим підприємством своєї мети, пов'язаний із закономірною зміною теперішнього стану економічних відносин з приводу руху грошових потоків у процесі формування, розподілу і використання фондів грошових коштів, який супроводжується вирішенням певних протиріч для покращення майбутнього стану таких відносин, враховуючи поведінку підприємства в просторі параметрів і взаємодію його з ринковим середовищем, в результаті якого підприємство переходить у потрібний цільовий стан.

Для того, щоб зробити висновки щодо можливості або неможливості перенесення цього визначення в наш контекст – контекст управління банком, необхідно провести ґрунтовний аналіз складових цього визначення.

В нашому випадку пропонується розпочати розкриття сутності категорії «управління фінансовим розвитком банку» з наступного.

Якщо мова йдеться про банк, то банк – є суб'єктом господарювання. Фінансова діяльність будь-якого суб'єкта господарювання спрямована на формування та використання його фінансових ресурсів, що приймає форму економічно обґрунтованих управлінських рішень [18]. В цій роботі пропонується використовувати термін «фінансування» у розумінні того, що у визначенні фінансової діяльності він застосовується як до залучення капіталу, так і до розміщення капіталу в активи, якими володіє суб'єкт господарювання.

Взагалі фінансова діяльність суб'єктів господарювання пов'язана з використанням фінансових ресурсів у пошуках оптимального рішення стосовно конкретних умов діяльності.

У ході своєї діяльності суб'єкти господарювання мають за мету поєднання таких загальних цілей:

- виживання на ринку;
- одержання прибутку;
- економічне зростання.

Очевидно, що результатом досягнення цих цілей має бути результат розвитку суб'єкту господарювання – в нашому випадку банку.

Поняття «розвитку» у філософському розумінні можна навести через такі визначення:

- поступовий рух, еволюція, перехід від одного стану до іншого [19];
- незворотна, направлена, закономірна зміна матеріальних та ідеальних об'єктів [20];
- перехід від одного якісного стану до іншого, від старого до нового [11];
- незворотна, направлена, закономірна зміна об'єктів, в результаті якої виникає їх новий якісний стан [6].

Аналізуючи ці схожі за своїм змістом поняття, розвиток можна розуміти як рух до кращого стану (від старого незадовільного стану до нового покращеного та задовільного стану), так і рух в зворотному напрямку (від старого задовільного стану до нового, яким може характеризуватися об'єкт та який може бути гіршим за попередній). Акцентуємо увагу, що коли мова йдеться про розвиток банку, потрібно орієнтуватися тільки на розвиток банку у розумінні покращення його стану, який характеризується певними досягнутими результатами. Так, у підтвердження цього, можна привести такі визначення:

– розвиток – це рух вперед, формування нових рис, становлення нових структурних характеристик об'єкта, його еволюція, поліпшення, удосконалювання, прогрес, а також ріст і розширення [3];

– розвиток – це просування від простого до більш складного та ефективного [7].

З точки зору економічної науки визначення «розвитку» можуть бути такими:

– розвиток підприємства – це унікальний процес трансформації відкритої системи в просторі і часі, який характеризується перманентною зміною глобальних цілей його існування шляхом формування нової дисипативної структури і переводом його в новий аттрактор (одна з альтернативних траєкторій розвитку підприємства) функціонування [16];

– розвиток економіко-виробничих систем – це процес переходу економіко-виробничої системи у новий, більш якісний стан шляхом нагромадження кількісного потенціалу, зміни й ускладнення структури і складу, наслідком чого є підвищення її здатності чинити опір руйнівному впливу зовнішнього середовища та ефективність функціонування [8].

На наш погляд, поняття «розвиток банку» пропонується розуміти як перехід банку від поточного стану до нового покращеного стану, який характеризується певними досягнутими результатами, що відповідають раціональній (оптимальній в ідеальному випадку) діяльності банку, тобто досягнутими локальними та/або загальним цілями.

Приклади загальних цілей були наведені вище, щодо можливих локальних цілей, то ними можуть бути, наприклад, такі як планування раціонального обсягу капіталу банку, зобов'язань, активів, пасивів, портфелів кредитів, цінних паперів, реальних інвестицій, зовнішніх (іноземних) запозичень тощо.

При цьому необхідно зауважити, що розвиток банку базується на управлінні, яке повинно використовувати науково-обґрунтовані його процедури на основі планування та регулювання.

Щодо визначення поняття «управління розвитком банку», то необхідно проаналізувати класичні підходи до розуміння поняття «управління».

Термін «управління» може розумітися по-різному: це і наука, і майстерність, і функція, і процес, і апарат тощо. Наведемо деякі класичні визначення цього терміну:

– система упорядкованих знань у вигляді концепцій, теорій, принципів і форм управління [6];

– функція організованих систем, що спрямована на підтримку та оптимізація системних характеристик, свідомий вплив на внутрішні та зовнішні (по відношенню до системи) процеси, створення різноманітності, ціле положення, регулювання, облік [19];

– функція організованих систем різної природи, що забезпечує збереження їх відповідної структури, підтримку режиму діяльності, реалізацію програми, реалізацію цілі діяльності [20];

– функціональний елемент, функція організованих систем різної природи, що забезпечує збереження їх відповідної структури; підтримку встановленого режиму діяльності; реалізацію заданої програми цієї діяльності (досягнення цілі) [21];

– процес регулювання стану економічної системи об'єкту господарювання. Методи управління залежать від специфіки об'єкта, що управляється, але завжди передбачає виділення періоду, на який поширюються управлінські рішення. Управління здійснюється у відповідності із планами, що розробляються для періодів діяльності об'єкту [10].

Таким чином, на основі розповсюджених визначень терміну «управління» можна сформулювати це визначення в широкому розумінні: управління – це неперервний процес впливу на об'єкт управління для досягнення кращих результатів при найменших втратах часу та ресурсів.

З урахуванням розглянутих сутнісних характеристик понять «розвиток» та «управління» пропонуємо сформулювати поняття «управління розвитком банку» як неперервний процес впливу на перехід банку від поточного стану до нового покращеного стану, який характеризується досягнутими результатами, що відповідають раціональній діяльності банку.

Для визначення категорії «управління фінансовим розвитком банку» необхідно розкрити зміст фінансового розвитку банку, тобто виділити цей напрямок розвитку банку як самостійну частину загального процесу розвитку банку.

Очевидно, що фінансовий розвиток банку, враховуючи той факт, що розвиток це досягнення покращеного стану, є запорукою успішного розвитку банку в цілому. В роботі [12] виділені наступні параметри фінансового розвитку:

- зміна в динаміці ринкової частки банку за окремими напрямками діяльності (пріоритети банку в кредитуванні, інвестиційній діяльності, валютних операціях тощо);
- динаміка абсолютного значення прибутку банку з урахуванням інфляційних факторів;
- зміна в динаміці відносних коефіцієнтів прибутковості активів та капіталу.

До цих параметрів необхідно також віднести підвищення рейтингу банку у порівнянні із банками-конкурентами. На наш погляд фінансовий розвиток банку повинний описуватися у адекватній кількісній формі та має бути оцінений числом (скаляром), чи вектором, чи матрицею. В цьому контексті важливим є поняття «ефективність розвитку банку» та відповідно «ефективність його фінансового розвитку», що

- формалізує стан банку на початку та в кінці його розвитку за певний період часу;
- характеризується числом (вектором, матрицею).

Формалізація фінансового розвитку банку при досягненні відповідного фінансового стану – кращого результату – представлена на рис.1.

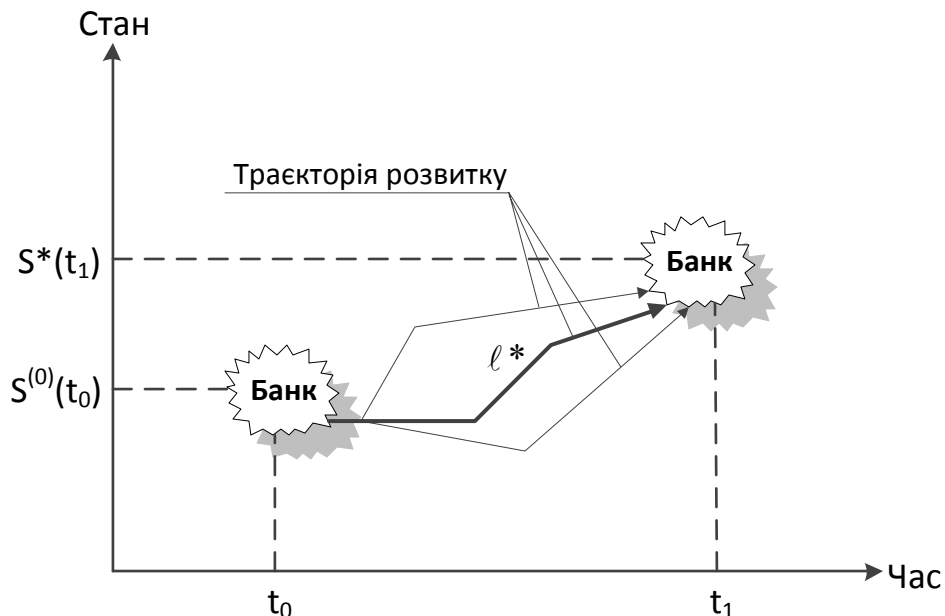

Рис.1. Формалізація фінансового розвитку банку

На рис.1 в ході свого розвитку банк, починаючи розвиватися від деякого поточного фінансового стану $S^{(0)}(t_0)$, яким характеризується його діяльність у період

часу t_0 , досягає відповідного фінансового стану – кращого результату – $S^*(t_1)$ у наступний період часу t_1 . Тоді середня ефективність фінансового розвитку банку може бути оцінена як:

$$\text{Efficiency} = \frac{S^*(t_1) - S^{(0)}(t_0)}{t_1 - t_0}. \quad (1)$$

В свою чергу, поточна ефективність фінансового розвитку банку оцінюється як

$$\text{Efficiency}|_{t=t_0} = \lim_{\Delta t \rightarrow 0} \frac{S^{(0)}(t_0 - \Delta t) - S^{(0)}(t_0)}{\Delta t} = \left. \frac{d[S^{(0)}(t)]}{dt} \right|_{t=t_0}. \quad (2)$$

Рис.1. за своєю сутністю достатньо точно відображає розуміння двох основних складових управління фінансовим розвитком банку. По-перше, який фінансовий стан банку $S^*(t_1)$ повинний бути на момент часу t_1 у порівнянні із фінансовим станом $S^{(0)}(t_0)$ у момент часу t_0 . По-друге, яка оптимальна або найбільш раціональна траєкторія в результаті реалізації ефективного управління фінансовим розвитком банку забезпечує йому необхідний фінансовий стан $S^*(t_1)$.

Зауважимо, що на множині представлених на рис.1 траєкторій переходу банку із фінансового стану $S^{(0)}(t_0)$ до нового покращеного фінансового стану $S^*(t_1)$ можуть існувати найбільш раціональні або навіть оптимальна траєкторія ℓ^* .

Логічний зміст співвідношень (1) і (2) полягає в оцінці інтенсивності досягнення мети по переходу із фінансового стану банку $S^{(0)}(t_0)$ до нового покращеного фінансового стану $S^*(t_1)$ за період часу $t_1 - t_0$.

Головним інструментом забезпечення фінансового розвитку банку на наш погляд є фінансова стратегія його розвитку, як невід'ємна частина загальної стратегії розвитку банку. Інакше, це підсистема корпоративної стратегії розвитку у вигляді довгострокової програми конкретних дій з формування та використання фінансових ресурсів банку для досягнення стратегічних конкурентних переваг.

З розвитком банківської системи та посиленням конкуренції, банки все більшу увагу стали приділяти пошуку та впровадженню сучасних методик та рекомендацій стосовно побудови та реалізації фінансової стратегії свого розвитку.

Під фінансовою стратегією розвитку банку розуміють ту частину його фінансової діяльності, що розрахована на строк більше одного року і завдання якої загалом зводяться до генерування позитивного фінансового результату [2]. Цьому в достатньому ступеню можуть також сприяти технології використання зовнішніх запозичень [9].

Розробка та впровадження ефективної фінансової стратегії розвитку банку є найважливішою задачею його функціонування у кризовий період та запорука досягнення лідируючих позицій. Фінансова стратегія розвитку має значний вплив на формування загальної стратегії розвитку банку. Основна мета загальної стратегії розвитку – забезпечення високих темпів розвитку і підвищення конкурентної позиції банку – пов'язана з тенденціями розвитку ринку банківських послуг.

В якості складових фінансової стратегії розвитку банку виступають [12]:

– мета фінансової діяльності – підвищення рівня життя власників та акціонерів банку і максимізація його ринкової вартості;

– фінансова політика як форма реалізації фінансової ідеології і фінансової стратегії розвитку банку в розрізі найбільш важливих аспектів фінансової діяльності на окремих етапах її здійснення з метою досягнення головної стратегічної цілі цієї діяльності;

– фінансові стратегічні цілі – конкретний стан фінансових характеристик банку, досягнення яких є для нього бажаним і на досягнення яких спрямована його діяльність.

Успішне досягнення перспективних фінансових цілей банку забезпечується за умов чіткої координації фінансової стратегії розвитку в системі стратегічного управління усіма його структурними підрозділами та ефективного використання його фінансових можливостей. Але виникають питання: як коректно та адекватно визначити ці фінансові цілі, до якого рівня повинна бути удосконалена діяльність банку, чи потрібно орієнтуватися тільки на власний розвиток та намагатися покращити свій стан, в тому числі і фінансовий, чи потрібно порівнювати результати своєї фінансової діяльності із результатами фінансової діяльності інших учасників банківського бізнесу – банків-конкурентів.

Вказані питання вимагають розробки науково-обґрунтованої методології, що розкриває сутність управління фінансовим розвитком банку через визначення перспективних фінансових цілей. І ця задача потребує суттєвої доробки в умовах сьогодення:

– коли в результаті впливу на банківську систему України світової фінансової кризи, перед рядом банків постала загроза банкрутства;

– коли проблема «боротьби» банків за клієнта постала достатньо гостро;

– коли банк, як мінімум, повинний намагатися закріпити поточні результати своєї діяльності та не допустити погіршення свого розвитку;

– коли гостро постає проблема пошуку додаткових коштів (що, доречі, можуть бути запозичені на зовнішніх фінансових ринка), які можуть бути направлені на збільшення активів для забезпечення поточної діяльності банків тощо.

Аналіз фінансових показників, які характеризують поточні фінансові позиції банку і його очікуваний стан, служить базою для прогнозування та визначення альтернатив управління фінансовим розвитком банку. На основі цього аналізу власники банківського бізнесу, керівники банківських установ, аналітичні служби банків мають змогу зорієнтуватися у ситуації, що склалася для їхнього банку, та орієнтуючись на визначені фінансові цілі скорегувати свої дії щодо закріплення поточних результатів на майбутнє або забезпечення суттєво покращеного фінансового розвитку банку зокрема та розвитку банку в цілому.

Вирішення цих задач базується на застосуванні важливого апарату фінансового планування, що спрямовується на перетворення цілей та завдань банку в конкретні (абсолютні й відносні) значення результативних фінансових показників через реалізацію комплексу заходів у сфері фінансів [12].

Етапами реалізації цих заходів мають бути [2]:

– побудова цільової фінансової моделі банку із визначеними цільовими значеннями параметрів банку (фінансових показників його діяльності);

– обґрунтування прогнозних показників фінансових результатів;

– побудова прогнозного балансу;

– розроблення плану банківських операцій, бюджету банку та бюджетів структурних підрозділів;

– складання плану організаційних заходів та визначення відповідальних за їх виконання.

Далі на завершальному етапі обов'язково повинний бути проведений аналіз результатів виконання фінансових планів і завдань на підставі звітів про числові значення ключових показників за конкретний період. За результатами аналізу перевіряється правильність установлених причинно-наслідкових зв'язків між системою стратегічних цілей, оцінюється ефективність виконання запланованих заходів, виявляються причини відхилень, можливі суперечності, формуються найефективніші зв'язки та заходи на наступний період.

Проведений аналіз місця фінансового розвитку банку у розвитку банку в цілому, місця управління фінансовим розвитком банку у стратегічному фінансовому управлінні банком та стратегічному управлінні банком в цілому свідчить, що головною метою функціонування банків є забезпечення їх фінансового розвитку, що ґрунтується на раціональному та адекватному фінансовому управлінні у банку з метою досягнення визначених фінансових цілей.

З метою досягнення стану відповідності встановленої цільової фінансової моделі банку та забезпечення конкретних значень оптимальних фінансових показників діяльності, банк повинний реалізовувати відповідну стратегію фінансового управління, що включає управління фінансовим розвитком банку, яке базується на встановлених орієнтирах оптимальних (або раціональних) значень фінансових показників діяльності, для раціонального формування та використання своїх фінансових ресурсів. При цьому у рамках проведення оптимізаційних процедур необхідно враховувати об'єктивні обмеження фінансового та економічного змісту.

Виходячи з цього, однією з найважливіших задач банку є оптимальне розміщення його фінансових ресурсів, що дозволить успішно розвиватися та забезпечить йому перехід від поточного фінансового стану до нового покращеного фінансового стану, який характеризується досягнутими раціональними (або оптимальними в ідеальному випадку) фінансовими показниками діяльності. Вирішення цієї задачі потребує впровадження сучасних методів аналізу, математичного апарату та інформаційних технологій з метою визначення науково-обґрунтованих значень цих раціональних (або оптимальних в ідеальному випадку) фінансових показників діяльності банку, на які треба орієнтуватися та яких треба досягати з метою здійснення фінансового розвитку банку у частоті та його розвитку в цілому. Тобто, іншими словами, на кожному етапі управління фінансовим розвитком банку необхідно обов'язково визначати цільові значення фінансових показників його діяльності, які формують цільову фінансову модель банку. У випадку, якщо у банку не має в наявності необхідних ресурсів, що можуть бути використані, постає задача у знаходженні відповідних шляхів щодо залучення коштів ззовні. Ця задача, наприклад, може бути ефективно вирішена шляхом виходу банку на зарубіжні ринки з метою запозичення додаткових коштів від іноземних інвесторів, що є також предметом даного дослідження. Однак в цьому контексті важливо розуміти, що є необхідність відповідати певним вимогам до стану та ведення банківського бізнесу конкретного банку [17].

Здійснюючи систематизацію, згортку та поєднуючи вищевказані поняття і тези, думки і погляди, акценти і зауваження різних науковців, власні роздуми і дослідження по цьому питанню, пропонується розуміти поняття «управління фінансовим розвитком банку» як континуальну систему заходів по визначенню і забезпеченню науково-обґрунтованих оптимальних фінансових показників діяльності банку, досягнення значень яких впливає на перехід банку від поточного фінансового стану до нового покращеного фінансового стану, що характеризується цільовими значеннями фінансових показників банку та відповідністю цільовій фінансовій моделі банку.

Висновки. На основі проведення ґрунтовного розгляду та порівняння філософських та економічних розумінь складових управління фінансовим розвитком банку проведено теоретичне дослідження щодо визначення сутності цього поняття. З цією метою виділено відокремлені напрямки розвитку банку та його фінансового розвитку. Управління фінансовим розвитком банку базується на необхідності визначення науково-обґрунтованих оптимальних фінансових показників діяльності банку, досягнення значень яких впливає на перехід банку від поточного фінансового стану до нового покращеного фінансового стану. При чому цей процес є континуальним та повинний враховувати корегувальні функції з урахуванням впливу зовнішніх чинників на діяльність банку. Подальше дослідження ведеться у напрямку визначення місця управління фінансовим розвитком банку у загальність системі його фінансового менеджменту.

Література

1. Банківський менеджмент. Навч. посіб. / О.А. Кириченко, І.В. Гіленко, С. Л.Роголь; За ред. О.А. Кириченка. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Знання-Прес, 2002. – 438 с.
2. Вовчак О., Меда Н. Фінансова стратегія розвитку банку як передумова ефективності його діяльності.//Банківська справа: Науково-практичне видання. – Київ, 2008. – №3. – С. 23-36.
3. Гапоненко А. Л. Стратегическое управление : [учеб. для вузов] / А. Л. Гапоненко, А. П. Панкрухин. – [2-е изд., стер.]. – М. : Издательство ОМЕГА–Л, 2006. – 464 с.
4. Гергеша Я.А. Структурно-функціональне моделювання стратегічного управління фінансовим розвитком підприємства / Я.А. Гергеша // Управління розвитком : Збірник наукових праць. – 2011. – №7(104). – С.171-176.
5. Головач А.В. Теоретический анализ стратегического развития предприятий в условиях налогового реформирования / А.В. Головач // Складні системи і процеси. – 2011. – №1. – С.44-49.
6. Экономический глоссарий. – [Электронный ресурс] // Режим доступа до матеріалів: http://www.glossary.ru/cgi-bin/gl_sch2.cgi?RTvwgirltol.
7. Забродська Л. Д. Стратегічне управління: реалізація стратегії : [навч. посібник для студ. екон. спец.] / Забродська Л. Д. – Харків : Консул, 2004. – 208 с.
8. Забродский В.А, Кизим Н.А. Развитие крупномасштабных экономико-производственных систем. – Харьков: Бизнес Информ, 2000. – 72 с.
9. Лернер Ю.І.
10. Маркетинг, рынок, финансы. Терминологический словарь-справочник. – К. "Имэкс", 1992. – 184 с.
11. Новая философская энциклопедия: В 4 тт. М.: Мысль. Под редакцией В. С. Стёпина. 2001.
12. Петрук І.Р. Фінансова стратегія як передумова успішного функціонування та розвитку банку / І.Р. Петрук, Т.В. Дивульська // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування Зб. наук. праць: Серія «Економічні науки». – 2010. – Вип.1(49). – С.154–161.
13. Примостка Л.О. Фінансовий менеджмент банку: Підручник. – 2-ге вид., доп. і перероб. – К.: КНЕУ, 2004. – 468 с.
14. Проців О. Особливості фінансової стратегії щодо подолання кризового стану підприємства.//Державний інформаційний бюлетень про приватизацію. – Київ, 2007. –

№8. – С. 13-25.

15. Оптимизация производственных и социально-экономических процессов в регионе. – Иркутск : ИрГУПС, 2009. – 156 с.

16. Раєвська О. В. Управління розвитком підприємства: методологія, механізми, моделі : [монографія] / Раєвська О. В. –Х. : ВД «ИНЖЕК», 2006. – 496 с.

17. Лернер Ю.І. Запозичення суб'єктами господарювання грошових коштів на зовнішніх ринках : монографія / Ю. І. Лернер, Б. В. Самородов. – Харків : Вид-во «Підручник НТУ «ХП», 2012. – 156 с.

18. Філіна Г.І. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання. 2-ге вид., перероб. та допов. Навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 320 с.

19. Философия: Энциклопедический словарь. – М.: Гардарики. Под редакцией А.А. Ивина. 2004.

20. Философский энциклопедический словарь. – М.: Советская энциклопедия. Гл. редакция: Л. Ф. Ильичёв, П. Н. Федосеев, С. М. Ковалёв, В. Г. Панов. 1983.

21. Философская Энциклопедия. В 5-х т. – М.: Советская энциклопедия. Под редакцией Ф. В. Константинова. 1960–1970.

Summary. In the paper the theoretical research of determination of the essence of “management of bank financial development” is realized. The analysis is performed on the basis of substantial considering and comparing the philosophy and economical definitions of the components of its definition.

Keywords: bank development, bank development efficiency, bank management, bank financial development, management of bank financial development.

Стаття надійшла до редакції 9.04.2012